

klici v mesto. — Tako se je trojno videlo ta večer prav sijajno v beli Ljubljani: prvo to, kako milostljiv je cesar naš; slava mu! — drugo to, da resnica ostane vseskozi to, da „hrib se omaja in hrast, zvestoba Slovencu ne gane“ do vladarja njegovega, — in tretje to, da Ljubljana ni nemška, ampak da je, kar je bila: glavno mesto slovenskega naroda!

— Včeraj dopoldne so bili iz ječe na gradu izpuščeni pomilosteni fantje iz Ježice; 12 jih je bilo; peterim pa, ki so zapopadeni bili v huje pregreške, ste odpuščeni 2 tretjini onega časa, za kterega so v ječo obsojeni bili. Zeló ginjeni po opominu držav. pravdnika pl. dr. Lehmana so zapustili temnice.

— (Vprašanje „Laibacherici“.) Popis v 65. listu ob prihodu Njih Veličanstva cesarja v Ljubljano je izbudil veliko nevoljo pri veliki večini Ljubljčanov zato, ker z očividno ostentacijo glorificira nemška društva, narodna pa stavi — v kot, čeravno vsak, kdor je na kolodvoru bil tisti večer, je videl, ktera društva so se v veliko veliko večem številu in sijajneše udeleževala svečanosti. Vprašamo tedaj „Laibacherico“, ki bi kot vladni list stati imela nad strankama, kaj je nameravala s tem popisom? Národna društva sicer niso prišla zato na kolodvor, da bi jih „Laib.“ ali „Tagbl.“ hvalila; prišla so le, da skažejo svojemu cesarju in gospodu verno udanost; al zahtevati morajo — ne v „Tagbl.“ — ampak v vladnem listu, da se ne stavijo — v senco nemških društev! Mar pisatelj ni videl velikega števila narodnih društev na desni, da govori več o mali množici družbe strelske, ki je sicer „300 let stara“ pa šteje težko več nego 30 udov? — mar ni videl, da je temoto kolodvorovo razsvetlila le baklada „Sokolcev“, in da še le potem, ko so ti imeli že več časa baklje prižgane, so turnerji dirjali po nekoliko sveč v mesto? — mar ni slišal tisočernih živio-klicev pri prihodu in odhodu cesarjevem, da govori samo le od „hoch-rufov“, in to oni pisatelj, ki tako tanka ušesa ima, da pri večernici filharmonični ministru dr. Giskri na čast je slišal slava-klice? V obliči cesarjevem so stala narodna društva pri odhodu in Njih Veličanstvo samo je slišalo iz navdušenih slava- in živio-klicev, da Ljubljana ni nemška. Al nemškutarskim vnanjim časnikom je „Laib.“ popis voda na njihov mlin, da se sprehajajo v velikonemških lajtartikelnih. In zarad tega protestujemo zoper tako enostranski popis. Če Slovence hoče kdo drug „na steno pritisniti“, saj „Laibacherici“ se ne dajo, in to celó v taki priliki ne, kader gré za lojalnost do svojega cesarja, o kateri hočejo v prednji vrsti stati.

— (Svilorejcem kranjskim), ki želijo hvaljenega semena svilnih črvičev iz svilorejstva prof. Lance, naznanja odbor kmetijske družbe, naj se brž oglasijo za-nj, ker je zadnji čas.

— V pondeljek zvečer se je po železnici pripeljalo 6 štajarskih junčkov, ki jih je iz posebne prijaznosti za kranjsko kmetijsko družbo iz državnega zaklada kupil imenitni živinorejec in grajščak v Miricni dolini grof Vetter. Vsa goveda so čistega žlahnega plemena, pa še mlada, zato jih bo izprva varovati treba, da se ne preženó.

— (Sodniška obravnava zarad goljufije z lesom iz postojnskega cesarskega gozda) je bila pretekli teden pri c. k. deželni sodnji končana. Oskrbnik H. Likar je bil obsojen v težko ječo na 6 let, kontrolor njegov Frid. Schadek pa na 18 mesecev; vrh tega je H. Likar obsojen, da povrne storjeno škodo z 27.541 gld. 68½ kr., Schadek pod skupnim poroštvom z Likarjem pa 8998 gold. 27 kr.

— (Čestitanje.) 18. t. m. zvečer pred sv. Jožefom so pevci gornje gimnazije pred stanom svojega učitelja

gospoda Jož. Marna zapeli mu za vezilo. Iz znane roke pa smo prejeli naslednje vošilo:

Nekdanjemu ljubljenu učitelju o Njegovem za-me osodepolnem godu.

Po sinjem morji barka se sprehaja,
Krmar jo vodi sém ter tjé veselo,
Zastavo na-njo razprostrl je belo,
Katero vsaki veter lahko zmaja.

Ko pa zvečer prijadra z njo do kraja,
Dopade mir mu, kar se pred je zdelo
Življenje prazno mu in revno velo,
A zdaj življenje rajsko v njem nahaja.

Bivanje naše v solznej tej dolini
So stari Grki primerjali vožnji
Po morji večnosti proti višini.

Le kdor živi življenje tukaj čedno,
Je srečen, ako prav po volji Božji
Nemirni pljuskajo valovi vedno!

J. Přemisl.

— (Poberki iz časnikov.) „Tagblatt“, ko je slišal cesarjevo dovoljenje, da se v Zagrebu ustanovi vseučilišče, je brž pritekel z „očetovsko“ svojo skrbijo, da ni ne knjig šolskih ne učiteljev! Naj nemški oče to skrb prepušča Jugoslavenom, ki ne bojo v nobeni zadregi, kadar pride do ustanovitve vseučilišča. Kar zmore Nemec ali Italijan, zmore tudi Slovan, ako se mu le prilika dá, da začne. Knjiga šolska, dokler šole ni, bila bi le „filius ante patrem“; tudi na nemških vseučiliščih jih niso imeli popred, in še po stoletnem obstanku kakega vseučilišča si morajo učenci pomagati s „skripti“, ki jih narekva učitelj. — „Tagblatt“ se hujuje tudi, da so gimnazijalci naši v šoli podpisovali pismo, ktero papežu čestita k zlati maši, a misli, da z isto pravico bi se bila smela zahvalnica podpisavati grofu Antonu Auerspergu, ki je v državnem zboru tako krepko razruševal konkordat. Zakaj ne? — Da bi se bilo za-nj le kaj podpisnikov našlo! Čudna pa je „Tagbl.“ primera: papež in grof Anton Auersperg; saj vendar „Tagbl.“ v gospodu grofu si ne misli — „protipapeža“? — „Zukunft“ in „Reform“ prinesla sta izvrstna spiska o poslednjih mestnih volitvah. „Tagblattovce“ srbí gorjupa resnica, ki se govori v teh člankih, in ne vé se njih organ drugače braniti kakor tako, da se poprime besede „na steno pritisnjenih 15 narodnih odbornikov“; al to bi le takrat kak pomen imelo, ako bi narodni možje ne bili iz poti šli — tovaršiji Zakrajšek-ovi in Pauer-jevi. — Na poziv „Novic“: naj „Tagblatt“ odgovor dá na to, da ga je gospod minister dr. Giskra v državnem zboru ob priliki govora Svetčevega očitno dementiral, še zmiraj čakamo odgovora; vprašamo ga tedaj še enkrat: kako, da molčí? — Strašno se hujuje včerajšnji „Tagblatt“ in svoj žolc razliva čez celo prvo stran, da je deželni predsednik „narodnemu voditelju“ dr. Bleiweisu brž na kolodvoru povedal milostno oproščenje Ježičanov in da je ta šel Sokolom in ne drugam (menda turnarjem) povedat veselo novico. Revni „Tagblatt“! da še take vesele novice ne moreš požreti brez žolca na narodnjake, kateri so vsi od prvega do zadnjega s živim veseljem sprejeli ta glas, ne pa z nevoljo, kakor marsikter privrženec nasprotne stranke.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Kakor so „Novice“ že v poslednjem listu povedale, bila je razprava o postavi za brambovce jako viharina v državnem zboru, in to posebno o §. 8. Predlog odborove večine je bil: „naj brambovci stojé pod navadno vojaško komando“, — predlog manjšine pa je bil, naj se brambovci razdelijo po deželah v 8

skupin (na priliko: štajarska in koroška skupaj, — kranjska, goriška, istrska in tržaška skupaj) in vsaka skupina ima svoje poveljstvo. V tem pa so centralisti videli živo pošast federalizma in vdrihali so po njem, da je vse vprek letelo. Drugi, in med njimi tudi minister Giskra, so svarili zbor, naj se saj v armado ne položi kvas narodnega razpora. Pri glasovanju je padel predlog manjšine, pa s prav majhno večino, ki je kazala, da ministerstvo nima velike večine za seboj. Brambovci pridejo tedaj pod vojaško komando, čeravno na Ogorskem brambovci (honvedi) ne stojé pod vojaškim poveljstvom. Brez vspeha so tedaj bili tehtni govori avtonomistov, izmed katerih priobčimo dr. Toman-ovega, ki se je blizo tako-le glasil: Ako pravite, da smo mi zoper to, da se sinovi našega naroda zbirajo pod avstrijskim orlom, povem vam, da to ni res. Nam je za ohranitev Avstrije gotovo toliko mar, kakor onemu narodu, čegar govorniki so avstrijsko domoljubje z mnenjem o deželni brambi v tako tesno zvezo spravljali, kakor da nobeden, ki drugače misli o njej, ne bi bil navdan avstrijskega patriotizma. (Dobro! z desnega središča.) Nam je na ohranitvi Avstrije gotovo ravno toliko ležeže, kakor vam, ker je naš obstanek v tesni zvezi z obstankom Avstrije; zdi se nam, da smo tudi mi v nevarnosti, ako pogine Avstrija. Tudi še danes imajo slovanski narodi isto zavest, katero so imeli v prejšnjih časih: da ni Avstrije, morala bi se stvariti. (Dobro! v desnem središču.) To bodi vam, gospôda moja, v oči rečeno. Če hočete, da se vam pové, kedaj je od 1804. leta — kajti od tedaj more se govoriti o avstrijskem cesarstvu — avstrijsko orožje zmagovalo a kadaj ne, in kaj so iz tega sklepali vojaški izvedenci, povem vam, da se je po zgubljeni vojski pri Solferini in pri Magenti dobro spoznalo, da je iznarodjenje armade, to je, zmes vseh narodov kriva bila nesrečnega izida, da se je bilo jelo popravljati to, kar se je bilo grešilo do 1859. leta, in da bi se bilo pri Sadovi morda drugače izteklo, ako bi se ne bilo toliko časa nasproti ravnalo temu spoznanju. Gospôda moja! Ne le pod nemško zastavo je zmagovala Avstrija. Prav gospodje na tej-le strani (pokaže na desnico) nam lahko povedó, da je Šobieski prišel za poljskim banderom in je Turka odpodil od Dunaja, in mi vam lahko povemo, da smo skozi cela stoletja Turka odvrčali od srca Avstrije, in to z deželno brambo, katero smo bili ustanovili na Kranjskem, Koroškem in Štajarskem. Naše spoznanje, da deželna bramba bila bi boljše uravnana, ako bi bila domača, narodna, opira se na to, ker se okrepiti in navdušiti more le taka armada, ktera se nagovarja v jeziku, vojniku razumljivem. — Kaj je neki avstrijsko armado oslabilo? Sprejem toliko tujcev, zlasti Nemcev med avstrijsko večidel nenemško armado, tujcev, kateri so se pred domačini imenovali za častnike in od službe do službe povzdigovali ter so v mirnih časih prav dobro delali enojno armado; toda v vojski, ko je šlo za to, da bi vojake ogovarjali in navduševali v jeziku njim razumljivem, v vojski, gospôda moja, ni bilo tega, česar je bilo najbolj treba. Gospôda! močne deželne brambe ne vstvarite drugač, nego po tej poti, ki jo nasvetuje manjšina. Zadostite vsem avstrijskim narodom, potem vam ni treba bati se, sprejeti manjšin predlog; jaz se čudim, jaz strmim, kako je mogoče, da se v Avstriji hoče ustanoviti sestava deželne brambe in črna vojska, dokler se ne uresniči poravnava z avstrijskimi narodi. Bodite pravični vsem avstrijskim narodom, potem se ne bojte te naravne podlage močni deželni brambi. (Dobro! dobro! na desnem središču.)

Potem je prišla na dnevni red postava o črni vojski (landsturm). Večina dotičnega odbora je nasvetovala, naj se brez razgovora odbije ta postava, manjšina pa je zahtevala, naj se razgovor prične, predno se eno ali drugo sklene. Za to, da se razgovor prične, glasovali so Poljaki, Slovenci in Tirolci, ko je popred baron Petrino v imenu odborove manjšine poročal, da manjšina ne reče s tem, da je za črno vojsko, ampak da želi le razpravo o njej. *) Vendar je obveljal predlog večine in črna vojska je padla brez razprave. Tudi nam ni žal po nji. — Državni zbor je šel zdaj na velikonočne praznike.

— Postavo o porotnih sodbah za pregreške tiska (časnikov in knjig) je cesar potrdil 9. dne t. m. Kakor navadno druge postave zadobi moč 45 dni po oklicu, tedaj 23. aprila. Govorilo se je, da z oklicom porotnic pride pomiloščenje obsojenih vrednikov in pisateljev; al — ni ga bilo; ministri bojé mislijo, da ne bi bila amnestija časnikarstvu ugodna.

Iz Trsta — piše „Primorec“ — da je čitalnica v Skednji prav lepo sprejela cesarja, ko se je peljal mimo Skednja v sv. Rok. Vse svoje zastave, to se vé, da cesarske in slovenske, je razvila in možnarji so pokali, da je bilo kaj. — Šokol se napravlja v Trstu, pa tudi v Rojani.

— Svetli škof tržaško-koperski dr. Legat je ob bivanji Njih Veličanstva na Primorskem prejel čast tajnega cesarjevega svetovalca, s katero je sklenjen naslov ekselence, svetli knez in nadškof goriški dr. Golmajer pa veliki križ Leopoldovega reda.

Ogorsko. — Volitve za državni zbor se vršijo tako, da Deakova večina še ostane, al mnogo hudih levičnjakov pride v zbor, kateri nameravajo prekucniti dvalizem sedanji na to stran, da med Avstrijo in Ogorsko ostane le personalna unija. In za vse to se je za volitve toliko denarja potrosilo in toliko krvi prelilo!

*) „Tagblatt“ je interpeliral „Novice“: „kaj da one rekó k temu, da so naši poslanci za črno vojsko glasovali, ktera se vendar mrzi slovenskemu narodu? „Novice“ odgovorijo na to interpelacijo le to, da se je „Tagblatt“ spet zlagal. Da spozná svojo pregreho, naj bere sporočilo Petrino. Vred.

Žitna cena

v Kranji 22. marca 1869.

Vagán pšenice 4 fl. 60. — rži 3 fl. 10. — ječmena — fl. —. — ovsa 2 fl. 30. — soršice 3 fl. —. — ajde 2 fl. 40. — prosa 2 fl. 36. — krompirja 1 fl. 60. — žžola 3 fl. 84.

Žitna cena

v Ljubljani 20. marca 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 40 — banaške 5 fl. 10. — turšice 2 fl. 90. — soršice 3 fl. 54. — rži 2 fl. 80. — ječmena 2 fl. 60. — prosa 2 fl. 0. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 90 — Krompir 1 fl. 60.

Kursi na Dunaji 23. marca.

5% metaliki 62 fl. 85 kr. Ažijo srebra 123 fl. — kr.
Narodno posojilo 71 fl. 25 kr. Cekini 5 fl. 90 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 20. marca 1869: **47. 19. 17. 51. 67.**
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 3. aprila 1869.